

OVERZICHTSDOCUMENT ARCHITECTEN EN ONTWERPERS

CHECKLIST RIOLERINGSPLAN, DE VERPLICHTE KEURING EN AANDACHTSPUNTEN ONTWERP

VLARIO
OVERLEGPLATFORM
CHECKLIST RIOLERINGSPLAN

	Plan met duidelijke aanduiding van verharde oppervlaktes en dakoppervlaktes, alsook aanduiding waar deze worden op aangesloten en/of ze infiltreren
	De plaats van hemelwaterput
	De inhoud van hemelwaterput
	Op hemelwaterput aangesloten oppervlakten (m ²)
	Locatie overloop hemelwaterput
	niveau overloop hemelwaterput
	aftappunten hemelwaterput
	plaats van infiltratievoorziening
	omvang van infiltratievoorziening
	diepte van infiltratievoorziening
	op infiltratievoorziening aangesloten oppervlakten (m ²)
	locatie en niveau overloop infiltratievoorziening
	plaats van buffervoorziening
	buffervolume (liter)
	diepte van buffervoorziening
	op buffervoorziening aangesloten oppervlakten (m ²)
	locatie en niveau overloop buffervoorziening
	locatie en niveau leegloop buffervoorziening
	Dimensionering van eventuele gebundelde voorzieningen waarvan wordt gebruik gemaakt
	de oppervlakten van eventuele gebundelde voorzieningen die hierop aangesloten worden
	adres (huisnummer)
	Kadasternummer
	Noordpijl
	Verloop van leidingen met onderscheid regenwater en vuilwater
	Septische put: inhoud (verplichting volgens VLAREM zwart + grijs water / rioolbeheerder)

Lijst met afkeurcriteria en aandachtspunten m.b.t. keuring privé-riolering.

Aansluitingsplicht

Als een woning gelegen is in het centraal gebied of het collectief geoptimaliseerd buitengebied, dan is er in de straat een afvalwaterriolering aanwezig die verbonden is met een operationele waterzuiveringsinstallatie (Vlarem II). In dit gebied is een verplichting om afvalwater aan te sluiten op de afvalwaterriool. Hiervan kan enkel worden afgeweken als de afstand van de woongelegenheid of lozingspunt tot de openbare riolering meer dan 250m bedraagt of als de aansluiting uitgevoerd moet worden via één of meerdere percelen van derden. In dat geval moet een individuele behandelingsinstallatie voor afvalwater (IBA) geïnstalleerd worden. Een aansluiting van het afvalwater op de afvalwaterriool via een pomp is technisch haalbaar en is dus geen reden om af te wijken van de aansluitingsplicht.

1. Wettelijke basis voor de keuring van nieuwbouw- en afkoppelingsprojecten:

- Algemeen waterverkoopreglement (Besluit van de Vlaamse regering van 8 april 2011; publicatie Belgisch staatsblad van 10 juni)
De privéwaterafvoer moet conform de gangbare wettelijke en technische voorschriften zijn. Zij moet in de volgende gevallen hierop gekeurd worden:
 - 1° voor de eerste ingebruikname;
 - 2° bij belangrijke wijzigingen;
 - 3° na vaststelling van een inbreuk op de gelijkvormigheid, op verzoek van de exploitant;
 - 4° bij de aanleg van gescheiden riolering op het openbaar domein, met de verplichting om af te koppelen op privédomein, conform de bepalingen van Vlarem.
- Ministerieel besluit betreffende de keuring van de binneninstallatie en de privéwaterafvoer (28 juni 2011, wijziging 22 april 2014)

Hoofdstuk 3. Keuring van de privéwaterafvoer

Art. 5. De keuring van de privéwaterafvoer dient na te gaan of de scheiding van hemelwater en afvalwater wordt nageleefd op het private terrein.

Art. 6. De privéwaterafvoer wordt geacht niet conform de geldende wettelijke en technische voorschriften te zijn indien:

- 1° de aansluiting van het afvalwater in strijd is met de geldende milieuvoorwaarden;
- 2° huishoudelijk afvalwater wordt geloosd in het gedeelte van de privéwaterafvoer dat bestemd is voor de afvoer van hemelwater;
- 3° hemelwater wordt geloosd in het gedeelte van de privéwaterafvoer dat bestemd is voor de afvoer van huishoudelijk afvalwater, tenzij hiervan kan worden afgeweken in uitvoering van art. 4.2.1.3 of art. 6.2.2.1.2 van Vlarem II;
- 4° In geval van keuring, zoals bedoeld in art. 12 §1, 3° lid, 1° van het besluit van 8 april 2011, er geen hemelwater put is geplaatst conform de bepalingen van het besluit van 1 oktober 2004 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater of voor vergunningsaanvragen vanaf 1 januari 2014 het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2013 houdende vaststelling van een gewestelijke stedenbouwkundige verordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater.

➔ **Geen hemelwaterput aanwezig = AFKEUR Tenzij:**

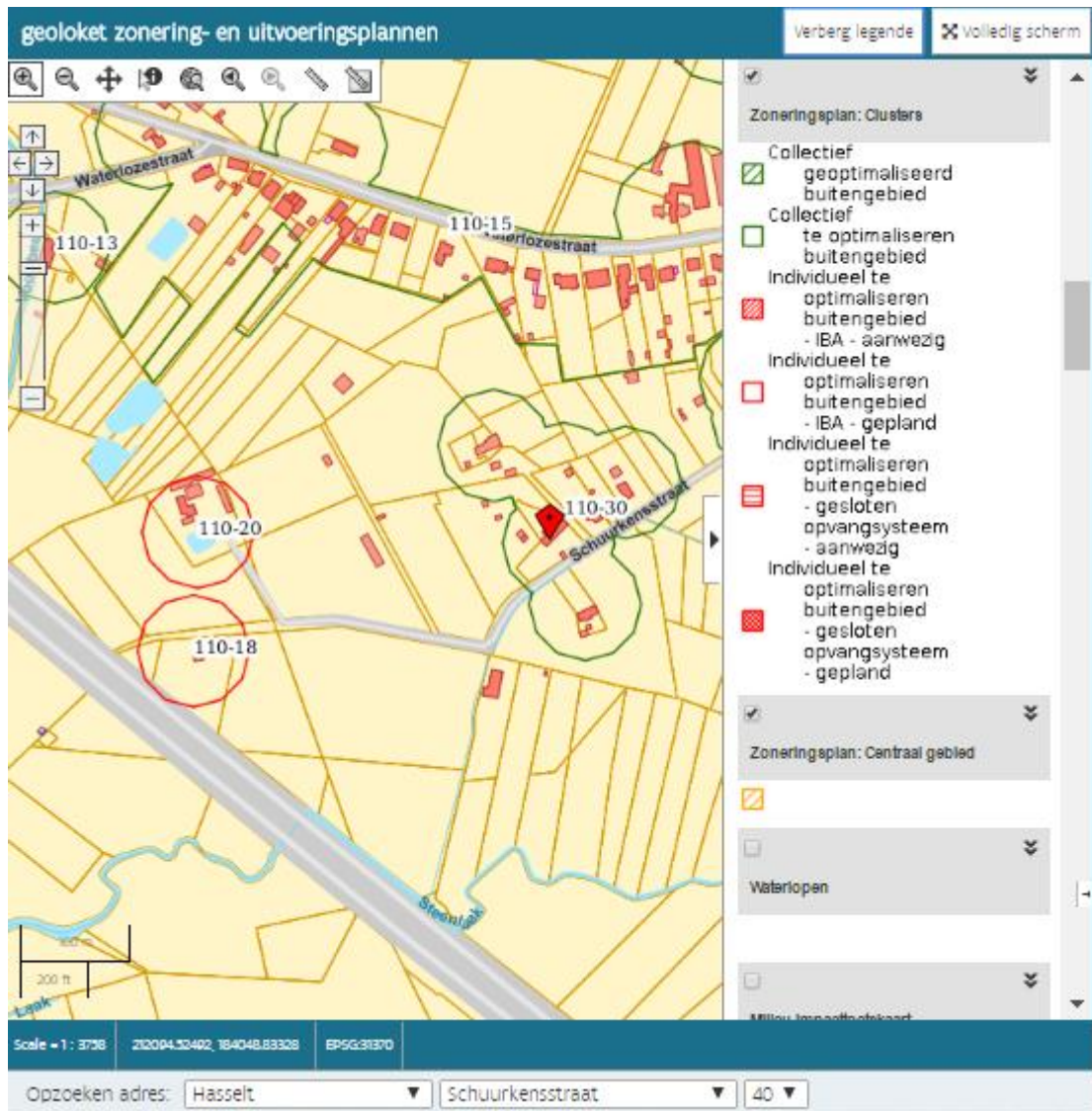
- Bouwaanvragen tussen 01/02/2005 – 31/12/2013:
 - Percelen < 3 are
 - Dakopp < 75m²
 - Uitbreidingen met horizontale dakopp < 50m²
 - Groendak of rieten dak
- Bouwaanvragen vanaf 01/01/2014:
 - Oppervlakte eengezinswoning < 40m²
 - Oppervlakte ander dan eengezinswoning < 100m²
 - Uitbreiding van constructie

2. Andere vigerende wetgeving: VLAREM II, stedenbouwkundige verordening, plaatselijke verordeningen.

- **Nieuwbouw:**
 - a. Volledige scheiding verplicht
 - b. Hemelwaterput volgens stedenbouwkundige verordening in alle andere gevallen dan:
 - **Voor stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd tussen 01/02/2005 - 31/12/2013**
 - Perceel < 3 are
 - Gebouwen met enkel rieten daken of met enkel groendaken
 - Dakoppervlakte < 75m²
 - Uitbreiding van dakoppervlakken van gebouwen < 50m²
 - **Voor stedenbouwkundige vergunningen aangevraagd vanaf 01/01/2014:**
 - Oppervlakte nieuwe eengezinswoning < 40m²
 - Oppervlakte nieuw gebouw ander dan eengezinswoning < 100m²
 - Uitbreidingen van constructies
 - Gebouw met enkel groendak
 - Indien er geen afwateringsconstructies (bv. dakgoten of waterslikkers) aan daken of verhardingen aanwezig zijn
- **Bestaande panden: afkoppeling bij (her)aanleg van riolering (op openbaar terrein) of uitbreiding bij bestaande gebouwen:**
 - a. Open en halfopen bebouwing: volledige scheiding
 - b. Gesloten bebouwing: in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd.
 - c. Uitzonderingen: zie 'Vademecum praktisch afkoppelen van hemelwater' VLARIO p.6 e.v. met referentiekader VMM.
- **Voor de aan te leggen stelsels is maximale scheiding verplicht! Tenzij anders bepaald in het GUP (Gebiedsdekkende uitvoeringsplan)**

3. Zoneringsplannen (zuiveringszones):

- a. Algemeen: De keurder dient voor het uitvoeren van de keuring de zoneringsplannen te raadplegen om na te gaan in welke cluster het te keuren pand gelegen is.
- b. Raadpleegbaar via internet: Via de website van de Vlaamse Milieu Maatschappij kan de keurder de zoneringsplannen raadplegen. Dit kan via volgende link:
www.vmm.be/data/zoning-en-uitvoeringsplan
- c. Hoe raadplegen: Kies gemeente, straat en huisnummer
- d. In het voorbeeld "Schuurkensstraat 40, HASSELT" zien we dat het pand gelegen is in "Collectief te optimaliseren buitengebied"

4. Lijst met afkeurcriteria voor aansluiting hemel- en afvalwater:

- a. Bij keuring van Nieuwe panden:
 1. **Hemelwaterput verplicht**, het **ontbreken** hiervan **leidt tot afkeur** (uitzonderingen zie punt 2).
 2. **Volledige scheiding verplicht** volgens stedenbouwkundige verordening, **niet of deels gescheiden leidt tot afkeur**.

3. In het **collectief te optimaliseren buitengebied** is een **voorbehandelingsinstallatie verplicht**, het **ontbreken hiervan** leidt tot **afkeur**. Zowel het grijs-als zwart water dient op de voorbehandelingsinstallatie te worden aangesloten. Alle afvalwaterstromen dienen op de voorbehandelingsinstallatie te zijn aangesloten, zoniet leidt dit tot afkeur.
 4. In het **individueel te optimaliseren buitengebied** is een **IBA verplicht**, het **ontbreken hiervan of verkeerdelijk zijn aangesloten** leidt tot **afkeur**
- b. Bij keuring van **Bestaande panden**: → afkoppeling bij (her)aanleg van riolering of uitbreiding bij bestaande gebouwen
1. Open en halfopen bebouwing: **geen volledige scheiding** leidt tot **afkeur**, tenzij hemelwater enkel via leiding onder of door gebouw kan worden afgekoppeld. In dit laatste geval is een uitzondering mogelijk
 2. Gesloten bebouwing: in een gesloten bebouwing is de scheiding tussen het afvalwater en het hemelwater, afkomstig van dakvlakken en grondvlakken, enkel verplicht indien daarvoor geen leidingen onder of door het gebouw moeten worden aangelegd. **Afhankelijk van voornoemde situatie kan het gedeelte, dat niet voldoet aan “deels gescheiden” of “volledig gescheiden”, tot afkeur leiden.**
 3. Uitzonderingen bestaande gebouwen: zie ‘Vademecum praktisch afkoppelen van hemelwater’ VLARIO p.6 e.v. met referentiekader VMM
 4. In het **collectief te optimaliseren buitengebied** is een individuele voorbehandelingsinstallatie (bv. septische put) verplicht, het ontbreken hiervan of niet aansluiting van alle afvalwaterstromen (grijs en zwart) leidt tot afkeur.
 5. In het **individueel te optimaliseren buitengebied** is minimum een **voorbehandelingsinstallatie verplicht**, het **ontbreken hiervan, verkeerdelijk zijn aangesloten** of niet aansluiting van alle afvalwaterstromen (grijs en zwart) leidt tot **afkeur**
 - a. Bestaande woning: bv. septische put. Zie GUP voor timing plaatsing IBA.
 - b. Nieuwbouw: **IBA verplicht**
- c. Bij keuring van **Nieuwe en Bestaande panden**:
1. **Correcte aansluiting (aansluitplicht) niet aansluiten op de aangeboden lozingspunten** leidt tot **afkeur**. Indien er geen mogelijkheid is om een controle te doen tot aan de rooilijn leidt dit tot afkeur.
 2. Bijkomende eisen opgenomen in een verordening van de gemeente / rioolbeheerder (goedgekeurd door de minister)
 3. In het Collectief geoptimaliseerd buitengebied of Centraal gebied leidt de **aanwezigheid van een IBA tot afkeur** (tenzij het lozingspunt gelegen is op meer dan 250m van de openbare riolering of aansluiting over perce(e)l(en) van derden; in dit geval is er IBA als zuivering en GEEN aansluiting op de openbare riolering)

5. Lijst met aandachtspunten:

Bij keuring van nieuwe panden **(NP)** en/of bestaande banden **(BP)**:

Nr.	Aandachtspunt	NP	BP
1	plan stemt niet overeen met de wetgeving	✓	✓
2	kleurcode niet of gedeeltelijk toegepast	✓	
3	geen waterdoorlatende verharding geplaatst doch vereist	✓	
4	geen Benor materialen gebruikt	✓	
5	volume hemelwaterput te klein volgens bouwvergunning of andere regelgeving	✓	
6	dakoppervlak niet of gedeeltelijk aangesloten op hemelwaterput of infiltratievoorziening	✓	
7	geen hergebruik voorzien van hemelwater	✓	
8	geen of te weinig aftappunten voorzien voor hergebruik	✓	
9	geen infiltratievoorziening geplaatst doch vereist	✓	
10	infiltratievoorziening stemt niet overeen met de vereisten	✓	
11	overloop regenwaterput op gracht ipv op infiltratievoorziening (met schriftelijke toestemming van rioolbeheerder)	✓	✓
12	infiltratievoorziening bovengronds ipv ondergronds en vice versa	✓	✓
13	risico aansluiting niet geplaatst volgens vereisten	✓	✓
14	huisaansluitputjes niet geplaatst, beschadigd, deksel ontbreekt, niet waterdicht aangesloten, aansluitdiepte niet gerespecteerd (sommige rioolbeheerders aanvaarden enkel keuringen nadat er door de klant een aanvraag tot aansluiting gebeurd is en de aansluitputjes geplaatst zijn en anderen wensen eerst een conformiteitsattest, alvorens aansluitputjes te plaatsen)	✓	✓
15	voorbehandelingsinstallatie geplaatst doch niet vereist	✓	✓
16	Beschadigingen van het stelsel op privé-terrein, inbreuken op de regels van de kunst of op de code van goede praktijk waardoor een goede werking verhinderd wordt.	✓	✓
17	De grootte van bepaalde rioleringsonderdelen stemmen niet overeen met de vereisten of met de code van goede praktijk (vb. de grootte van de voorbehandelingsinstallatie)	✓	✓
18	Het ontbreken van bepaalde rioleringsonderdelen volgens de vereisten of ten opzichte van de code van goede praktijk (vb. het ontbreken van een bezinkput voor een infiltratievoorziening,) waardoor een goede werking verhinderd wordt.	✓	✓
19	volume septische put te klein	✓	✓
20	het ontbreken van een septische put indien vereist door rioolbeheerder maar niet opgenomen in BWVR/aanvullende voorwaarden (behalve in collectief te optimaliseren buitengebied, hier is VLAREM II van toepassing)	✓	✓

6. Uitzonderingen op voorgaande afkeurcriteria en aandachtspunten:

- a. In principe kunnen afkeurcriteria enkel in strengere zin afwijken van de hiërarchie van de rechtsbronnen (Hiërarchisch hogere wetgeving)
- b. Indien de gemeente / rioolbeheerder een eigen verordening heeft (goedgekeurd door de minister) (voor zowel afkeurcriteria als aandachtspunten)
- c. Aansluitreglement van de rioolbeheerder / gemeente (enkel voor aandachtspunten)

Aandachtspunten ontwerp

1 RWA of DWA

1.1 Drainagewater en grondwater

bron: Code van goede praktijk riolering 4.2.4.: “Parasitaire debieten (permanente drainage, infiltratie van grondwater, opgevangen bronnen, afgeleid oppervlaktewater, ...) moeten opgespoord en afgekoppeld worden via de aanleg van een gescheiden stelsel. Drainagewater dient te worden afgevoerd via een aparte leiding, indien er geen grachtenstelsel aanwezig is. De afkoppeling van parasitaire debieten kan eveneens gebeuren door infiltratie. Tijdelijke parasitaire debieten ten gevolge van werkzaamheden, zoals bronbemaling, moeten, indien technisch mogelijk, uit het rioolstelsel worden gehouden.”

Richtlijn: Drainagewater = RWA en dient bij voorkeur geïnfiltreerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan drainagewater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.

Richtlijn: Grondwater = RWA en dient bij voorkeur geïnfiltreerd te worden. Indien dit niet mogelijk is kan drainagewater via oppervlaktewater/RWA-stelsel geloosd worden.

Richtlijn: Grondwater in de kelder dient aangesloten te worden op het RWA-circuit. (indien in een kelder ook een wasmachine voorzien is dienen deze apart afgevoerd te worden).

Richtlijn: Een drainagebuis (bv omheen de woning bij hoge grondwaterstand) kan niet aanzien worden als infiltratievoorziening. Deze heeft een omgekeerde werking en voert het grondwater net af. Het water dat deze drainagebuis afvoert dient dus afgevoerd te worden via het RWA-circuit (Infiltratie > oppervlaktewater > RWA).

1.2 Terrassen

Algemene richtlijn:

- Indien de grondslag afwatert naar het afwateringspunt → RWA (Infiltratie > afvoer RWA)
- Indien de grondslag afwatert weg van afwateringspunt → DWA

Ga na wat de hoofdfunctie van deze afvoer is en wat het meest hierin terecht zal komen. Rekening houdend met 800 tot 1200 liter regenwater/m² > paar emmers poetswater.

Richtlijn: indien een afvoer voorzien is onder een overdekt terras (voor afvoer poetswater, en geen hemelwater via helling niet-overdekte oppervlakte) dient deze aangesloten te worden op DWA.

Richtlijn: bij gemengd gebruik poetswater en afvoer terras dient de afvoer aangesloten te worden op RWA (infiltratie > afvoer RWA).

1.3 Balkon

Hiermee worden balkons bedoeld zoals aan appartementen (bv. boven elkaar). Men kan niet algemeen stellen dat overdekte balkons aangesloten dienen te worden op DWA. Deze balkons zullen voornamelijk aangesloten worden op RWA.

Algemene richtlijn:

- Indien de regen afwatert naar het afwateringspunt → RWA (Infiltratie > afvoer RWA)
- Indien de regen afwatert weg van afwateringspunt → DWA

Ga na wat de hoofdfunctie van deze afvoer is en wat het meest hierin terecht zal komen. Rekening houdend met 800 tot 1200 liter regenwater/m² > paar emmers poetswater.

1.4 Roosters of klokput aan oprit/inrit garage/deur

Algemene richtlijn:

- Indien de grondslag afwatert naar het afwateringspunt → RWA (Infiltratie > afvoer RWA)
- Indien de grondslag afwatert weg van afwateringspunt → DWA

Ga na wat de hoofdfunctie van deze afvoer is en wat het meest hierin terecht zal komen. Rekening houdend met 800 tot 1200 liter regenwater/m² > paar emmers poetswater.

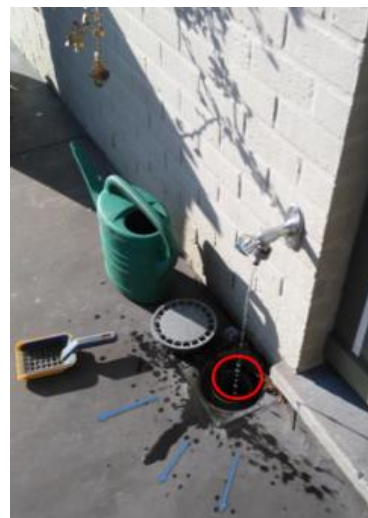
Richtlijn: Bij een garage-inrit naar beneden dient het rooster aangesloten te worden op RWA (indien dit gravitair niet mogelijk is dient men een pompput te installeren). Men kan ook 2 roosters achter elkaar leggen, 1 rooster voor opvang regenwater van de oprit (RWA) en 1 rooster voor poetswater garage (DWA).

Richtlijn: Bij een garage-inrit naar boven dient het rooster aangesloten te worden op DWA want je kan afvalwater van binnen naar dit rooster afvoeren en er vloeit geen regenwater naar dit rooster.

Richtlijn: Een klokrooster buiten tegen de muur aan de deur waarnaar het terras niet afwatert kan aangesloten worden op DWA.

Richtlijn: Een klokrooster/afvoerputje onder een buitenkraantje (drinkwater/hemelwater) kan aangesloten worden op DWA indien het terras niet afwatert naar dit putje. Dit wordt beschouwd als uitgietsk. *Noot: Bij de meeste nieuwbouw wordt hier geen afvoer meer voor voorzien.*

Richtlijn: een rooster aan de deur, waarnaar het terras niet afhelt dient aangesloten te worden op DWA omdat deze bedoeld is om kuiswater van binnenuit naar buiten af te trekken. Dit wordt beschouwd als uitgietsk.

Richtlijn: een rooster/klokput onder aan een keldertrap dient aangesloten te worden op RWA indien hier regenwater in toekomt van de trap. Ook al ligt het rooster/de klokput zelf overdekt.

Richtlijn: Roosters aan een raam waarbij je geen afvalwater van buiten naar binnen kan trekken dienen aangesloten te worden op RWA, ook al helt het terras weg van dit rooster. De hoofdfunctie van dit rooster is ervoor te zorgen dat er geen regenwater naar binnen vloeit.

1.5 Zwembaden

Richtlijnen zwembaden:

- het **spoelwater van filters** dient te worden aangesloten op de **DWA**;
- indien een buitenzwembad wordt **geledigd** kan bij lozing op **RWA of DWA** opgelegd worden aan de eigenaar om minstens 14 dagen op voorhand de chloordosering te stoppen. Op die manier kan de aanwezige chloor uitwerken en kan het geen negatief effect meer hebben bij lozing op RWA of DWA;
- Indien een binnenzwembad wordt **geledigd: DWA** (maar niet op IBA).
- de **overloop van binnenzwembaden** wordt op de **DWA** aangesloten;
- De **overloop van buitenzwembaden** wordt op de **RWA** (infiltreren > afvoeren) aangesloten gezien overlopen van privé-buitenzwembaden veelvuldig zullen werken;
- voor **zwemvijvers** dient de eventuele overloop te **infiltreren**, of desnoods aan te sluiten op de **RWA**;
- in het individueel te optimaliseren buitengebied dient men nooit het zwembadwater te lozen op de **IBA** . Men heeft in dit geval dus geen andere optie dan het lozen van dit zwembadwater in de gracht, oppervlaktewater of tuin.

1.6 Buitendouche

Richtlijn: De afvoer van een buitendouche = RWA, of DWA indien er geen extra water van het terras afgeleid wordt naar deze afvoer. De helling douchebak en terras dienen dus in verschillende richtingen te gaan.

1.7 Binnenhuistoestellen (C.V.-ketel, boiler, wasverzachter,...)

Richtlijn: Dit is niet de afvoer van hemelwater, ook al is dit vaak proper water. Deze afvoeren dienen bijgevolg aangesloten te worden op DWA.

De condens van de airco kan wel via het dak afgevoerd worden. Dit wordt niet afgekeurd.

1.8 Filter hemelwaterput

Richtlijn: Het residu van de filter (hemelwater met restanten van bladeren, mos,...) van een hemelwaterpunt dient aangesloten te worden op het RWA-circuit (infiltratie (met voorbezinker) > oppervlaktewater > RWA).

1.9 Groendak zonder hemelwaterput

Richtlijn: wanneer het dak van een woning voor 100% bestaat uit een groendak is een hemelwaterput niet verplicht. Op moment van keuring dient het groendak reeds aangelegd te zijn, anders krijgt de burger een niet-conform attest aangezien zijn hemelwaterput ontbreekt bij een gewoon plat dak.

1.10 Drinkwaterfontein

Richtlijn: De afvoer van een drinkwaterfontein dient aangesloten te worden op DWA indien overdekt en RWA/DWA indien niet-overdekt.

1.11 IBA

Richtlijn: Indien een IBA aanwezig is in centraal/geoptimaliseerd buitengebied (tenzij horend tot de uitzonderingen opgenomen in Vlarem) dient dit afgekeurd te worden. Ook al is het effluent aangesloten op de openbare riolering.

1.12 Olie-afscheider

Richtlijn:

- Als er regenwater toekomt op de olie-afscheider → RWA
- Als er afvalwater toekomt op de olie-afscheider → DWA

Men spreekt enkel van ‘verontreinigd hemelwater’ wanneer het regenwater in contact komt met ingedeelde inrichtingen. Hiervoor is dan een milieuvergunning afgeleverd en zo kan de keurder zien of de afvoer aangesloten dient te worden op RWA (al dan niet met coalescentie-filter) of DWA.

2 Waarop aansluiten?

Groendaken, terrassen en opritten worden bij voorkeur aangesloten op de overloop van de hemelwaterput.

De hemelwaterput dient aangesloten te worden op een infiltratievoorziening (indien verplicht).

Grondwater en drainagewater dienen best opnieuw te infiltreren of indien dit niet mogelijk is dient deze aangesloten te worden op de RWA, niet op de DWA.